

Baarit kiinni – Bileet jatkuu kotona?

Covid-19 rajoitusten vaikutus poliisin hälytystehtävien määrään ja laatuun
Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen alueella

David Pax

10/2021

TIIVISTELMÄ

Tekijä: David Pax

Opinnäytetyön muoto: tutkimuksellinen

Julkisuusaste: julkinen

Ohjaaja: Vesa Syngelmä, Virve Haarla

Tutkinto: Poliisi (AMK)

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan vuoden 2020 alussa alkaneen covid-19 pandemian aiheuttamaa muutosta poliisin työmäärässä. Tuloksena saatiin, että tehtävien määrässä on tapahtunut hienoinen lasku. Tämä poikkeaa vallitsevasta trendistä, joka oli ollut monta vuotta nouseva. Lisäksi havaittiin, että kotihälytystehtävien ja eräiden henkilön suojaan kohdistuvien tehtävien määrässä oli tapahtunut kasvua.

Tutkimusmenetelmänä on kvantitatiivinen tutkimus. Työssä vertaillaan anniskeluravintoloiden poikkeuksellisia aukioloaikoja sekä poliisin hälytystehtävien määrää. Työssä etsitään näiden kahden muuttujan välistä korrelaatiota. Tutkimusta varten on käytetty hätäkeskustietojärjestelmästä saatavia tilastoja hälytystehtävien määrästä. Vertailua on tehty 12 kuukauden jaksolla alkaen kesäkuusta 2020. Tilastoja on verrattu edellisen viiden vuoden lukuihin.

Tutkimuksessa ei pystytty osoittamaan syy-yhteyttä anniskeluaikojen ja tehtävämäärien muutoksen välillä.

Sivumäärä: 27

Tarkastuskuukausi ja vuosi: 11/2021

Avainsanat: covid-19, korona, pandemia, polstat, hälytystehtävä, tietojohdoinen poliisitoiminta

SISÄLLYS

1 JOHDANTO.....	2
2 Opinnäytetyön tavoitteet.....	2
3 Määritelmät.....	3
4 Tutkimusmenetelmät.....	4
5 Aihe ja tutkimuskysymykset	5
5.1 Ajallinen rajaus	6
5.2 Alueellinen rajaus	6
5.3 Tutkimuskysymykset.....	7
6 Tarkasteltava ilmiö	7
7 Aikaisempi tutkimus aiheesta	10
8 Ravintoloiden aukioloaikojen rajoittaminen	10
8.1 Ravintoloiden aukiolo ja anniskelu, säädösperusta	11
8.2 Covid-19 tilanteen aiheuttamat muutokset ravintoloiden aukioloaikoihin	11
9 Hälytystehtävien määrä Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen Espoon kenttäjohtoalueella	13
9.1 Kaikki poliisin hälytystehtävät	13
9.2 Kotihälytystehtävät.....	16
9.3 Häiriökäyttäytyminen ja ilkivalta yleisillä paikoilla sekä päihtyneet.....	17
9.4 Henkeen ja terveyteen kohdistuvat tehtävät Espoon ja Kauniaisten kuntien alueella	18
9.5 Muut henkilön suojaan kohdistuvat tehtävät Espoon ja Kauniaisten kuntien alueella	19
10 Johtopäätökset.....	20
11 Luotettavuusarviointi	23
12 Itsearviointi	24
LÄHTEET	26

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aiheena on Covid-19 pandemian aikainen ravintoloiden aukioloaikojen rajoitusten vaikutus Poliisin hälytystehtävien määrään ja laatuun Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen alueella. Julkisuudessa olleen keskustelun perusteella tämän tyyppinen uuden viruksen aiheuttama pandemia todennäköisesti uusiutuu ennemmin tai myöhemmin. Tekemässäni tutkimuksessa pyritään tuottamaan tietoa, jonka avulla poliisi pystyy suuntaamaan resurssit sinne missä niitä eniten tarvitaan.

Yleisesti tunnettuna asiana voidaan pitää sitä, että ravintoloiden sulkeutumisen aikaan Poliisin hälytystehtävien määrä on suuri. Tehtävät ovat luonteeltaan päihtyneiden aiheuttamia järjestyshäiriötä sekä kadulla tapahtuvia tappeluita. Tarkoitukseni on selvittää, onko Valtioneuvoston määräämillä aukioloaikojen rajoituksilla ollut vaikutusta poliisin hälytystehtävien kokonaismäärään tarkkailujaksolla. Lisäksi pyrin selvittämään, onko jonkin tietyn tehtävätyypin määrät muuttuneet ja voidaan katsoa aukiolorajoitusten vaikuttaneen muutoksiin.

Alkuvuodesta 2020 Kiinasta lähtöisein oleva Covid-19 pandemia, tutummin koronaviruspandemia, levisi maailmanlaajuisesti ja myös Suomeen. Tätä opinnäytettä kirjoittaessani poikkeusolot ovat jatkuneet jo yli vuoden ja niiden ennakoidaan jatkuvan edelleen. Tilanne on toivottavasti palautunut normaaliksi tämän työn valmistuessa.

Covid-19 taudin leviämisen rajoittamiseksi, Eduskunta sääti useita lakeja ja niiden perusteella annettiin asetuksia. Myös valmiuslain osia otettiin käyttöön (Hakala, Kristiina 2020.) Näiden perusteella Suomessa otettiin käyttöön rajoituksia, jotka vaikuttivat ihmisten liikkumisvapauteen sekä mm. ravintoloiden aukioloaikoihin. Monelta osin näiden rajoitusten valvontavastuu osoitettiin Poliisille. Julkisessa keskustelussa on tullut esiin, että tämän tyyppinen epidemia tai pandemia oli odotettavissa. Vastaavan tilanteen uusiminen on mahdollista. (Siltamäki, Tuija 2020.)

2 OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET

Opinnäytetyöni tavoitteena on tuottaa tietoa tietojohdoisen poliisitoiminnan tarpeisiin. Vaikka tämän kaltainen koko yhteiskuntaan vaikuttanut poikkeuksellinen tilanne vaikuttaa nyt ainutlaatuiselta, se ei välttämättä jää viimeiseksi. Tutkimuksessa saamieni tulosten perusteella on mahdollista varautua paremmin tuleviin saman kaltaisiin tilanteisiin.

Päihtymys tunnetusti vaikuttaa ihmisen käytökseen. Anniskeluravintolat ovat yksi kanava mahdollistaa ihmisille alkoholin hankkimisen. Kun lainsäädännöllä suljetaan yksi alkoholin hankintakanava,

tulisiko poliisin ottaa tämä huomioon suunnitellessaan henkilöresurssien käyttöä? Voiko anniskelun vähentäminen vaikuttaa poliisin tehtävätyyppien painopisteen muuttumiseen ja miten tämä tulisi ottaa huomioon.

Poliisihallinnossa on lukuisia tietojärjestelmiä, joihin kerääntyy jatkuvasti uutta dataa. Lisäksi yhteiskunnan muut toimijat keräävät tietoa, joka vaikuttaa poliisin toimintaan. Tässä työssä pyrin vertailemaan kahta muuttujaa: poliisin hälytystehtävien määrää ja ravintoloiden aukiolorajoituksia. Tavoitteenani on selvittää, voidaanko näiden kahden muuttujan välillä osoittaa yhteys.

Henkilökohtaisena tavoitteenani on opetella muodostamaan ja tulkitsemaan tilastoja poliisitoiminnasta sekä harjoitella tieteellistä kirjoittamista. Aikaisemmin en ole työtehtävissäni joutunut analysoimaan tai edes hakemaan tilastotietoja. Ainoa kosketuspintani Polstat-järjestelmään on pari oppituntia jo edesmenneessä Poliisikoulussa vuosia sitten. En myöskään ole aikaisemmin suorittanut ammattikorkeakoulututkintoa. Pyrkimykseni on päivittää osaamiseni nykymuotoisen poliisin peruskoulutuksen tasolle.

3 MÄÄRITELMÄT

Puhuttaessa poliisin toiminnasta ja erilaisista poliisitehtävistä, joudutaan käyttämään useita hallinnonalan sisäisiä termejä. Tärkeimmät tässä työssä käytetyt termit on kuvattu tässä kappaleessa.

Tietojohtoinen poliisitoiminta: Termillä kuvataan poliisin johtamismallia, jossa eri järjestelmistä ja eri menetelmillä kerättyä tietoa käytetään poliisitoiminnan suunnitteluun ja johtamiseen. Malliin liittyy olennaisesti tiedon analysointi, sekä ylhäältä alaspäin tapahtuva johtaminen.

Kenttäjohtoalue: Poliisilaitoksen sisällä oleva maantieteellinen alue, jonka päivittäisestä työnjohdosta vastaa yksi kenttäjohtaja. Jokainen poliisilaitos on jaettu useaan kenttäjohtoalueeseen. Kullekin alueelle on määritelty resurssi, poliisipartioiden määrä, joka tulee olla kunakin tietyssä vuorokauden aikana töissä. Esimerkiksi Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksella on kaksi kenttäjohtoaluetta. Nämä ovat Espoon ja Lohjan kenttäjohtoalueet. Molempiin alueisiin kuuluu useita eri kuntia tai osia kunnista.

Hälytysalue: Kenttäjohtoalue voidaan jakaa useisiin maantieteellisiin hälytysalueisiin, joille kullekin on varattu oma partioresurssi. Hälytysalueiden rajat eivät ole yhtä tiukkoja, kuin kenttäjohtoalueiden vaan poliisipartiot voivat hoitaa tehtäviä toistensa alueilla. Esimerkiksi Espoon kenttäjohtoalue on jaettu neljään hälytysalueeseen.

Poliisin hälytystehtävä: Hätäkeskuksen poliisipartiolle välittämä tehtävä, jossa poliisi on toimivaltainen viranomainen. Hätäkeskus arvioi hätänumeroon soittajan kertomuksen ja lisäkysymysten perusteella tarvittavan avun sekä hälyttää tehtävälle poliisipartion. Tehtävän hoitamisesta vastaa käytännössä yleensä tehtävää varsinaisesti hoitavan poliisipartion partionjohtaja.

Päihtynyt henkilö -tehtävä: Tehtäväluokka tarkoittaa poliisitehtävää, jossa ihminen on voimakkaan humalatilan vuoksi kykenemätön huolehtimaan itsestään. Poliisille on määrätty velvollisuus huolehtia tällaisessa tilassa olevista henkilöistä. Usein toimenpide on henkilön vieminen kotiin, selviämishoitoasemalle tai päihtyneiden säilytystilaan eli putkaan.

Häiriökäyttäytyminen ja ilkivalta -tehtävä: Yleisellä paikalla henkilöiden aiheuttama häiriön aikaansaama poliisitehtävä. Tällaisia ovat esimerkiksi yleisillä paikoilla meteliä aiheuttava toiminta ja pienet nahistelut.

Kotihälytystehtävä: Kotirauhan piirissä tapahtuva poliisitehtävä, jossa on suojeltavana ihmisten terveys tai kotirauha. Hätäkeskusjärjestelmässä kategoriaan kuuluu neljä eri alaluokkaa; perheväkivalta, henkilö häiriöksi, häiritsevä meteli sekä edellisiin sopimattomat tehtävät. Kotirauhan piirissä tapahtuvat omaisuuteen kohdistuvat rikokset kuten varkaudet, eivät kuulu näihin luokkiin.

Henkeen ja terveyteen sekä yksilön suojaan kohdistuvat tehtävät: Pahoinpitelyistä sekä henkirikoksista aiheutuvat poliisitehtävät, seksuaalirikokset, ryöstöt, pahoinpitelyt sekä muut henkeen ja terveyteen kohdistuvat tehtävät. Nämä ovat pääsääntöisesti kiireellisiä poliisitehtäviä. Kotona tapahtuvat pahoinpitelyt on useimmiten luokiteltu omaan luokkaansa ja sisältyvät kotihälytystehtäviin.

Muut henkilön suojaan kohdistuvat tehtävät: Hätäkeskusjärjestelmässä tehtäväluokka on jaettu kahtia. Ensimmäisessä luokassa käsitellään tilanteita, joissa ihminen on avun tarpeessa jonkun muun syyn kuin päihtymyksen takia. Esimerkiksi vanhaa yksin asuvaa ihmistä ei ole saatu kiinni ja hänen tilanteensa pitää tarkastaa. Toista luokkaa käytetään niissä tilanteissa, joissa henkilön epäillään aikovan vahingoittaa tai henkilö on jo parhaillaan vahingoittamassa itseään. Tieto asiasta voi tulla joko henkilöltä itseltään tai joltain muulta asiasta tietävältä taholta.

4 TUTKIMUSMENETELMÄT

Tämä opinnäytetyöni on määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimustyö. Määrällisessä tutkimuksessa haetaan vastausta kysymykseen *kuinka paljon tai miten usein*. Määrällisessä tutkimuksessa asioita tarkastellaan numeerisesti ja oleelliset osat selitetään sanallisesti. (Vilkkä 2007, s13-14)

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa selvitetään lukumääriin ja osuuksiin liittyviä kysymyksiä ja niiden välisiä yhteyksiä. Tuloksia havainnollistetaan taulukoin ja numeeristen suureiden avulla. Tuloksia

pyritään yleistämään suurempaan joukkoon. Kvantitatiivisella tutkimuksella ei useinkaan pystytä selvittämään asioiden syytä, vaan ainoastaan niiden tilanne. Kvantitatiivisen tutkimuksen aineisto kerätään usein tilastoista. Tietoja voi kerätä myös itse esimerkiksi erilaisilla kyselyillä. (Valli 2018, s 15 - 17)

Tässä työssä pyrin vastaamaan tutkimuskysymykseen vertaamalla kahta muuttujaa toisiinsa sekä niiden syy-seuraussuhdetta eli *kausaalisuhdetta*. Olen valinnut materiaaliksi tilastot. En ole tehnyt haastatteluja tai kyselytutkimusta.

Tutkimuksen objektiivisuus voidaan jakaa kahteen osaan: havaintojen ja tutkimustulosten objektiivisuus sekä tulosten tulkinnan objektiivisuus (Vilka 2007, s16). Käyttämiäni tutkimusaineistoja ovat hätäkeskusjärjestelmästä saatavat tehtävätilastot, sekä Valtioneuvoston päätöksistä ilmi tulevat ravintoloiden aukioloaikojen rajoitukset. Niitä voidaan pitää objektiivisinä. Tulosten tulkinnassa pyrin käyttämään myös omaa elämäkokemustani sekä ammatissa keräämääni tietoa, mikä väistämättä vaikuttaa tulosten objektiivisuuteen. Onkin tyypillistä että määrällisessä tutkimuksessa joudutaan tulkintavaiheessa tinkimään objektiivisuudesta (Vilka 2007, s16).

5 AIHE JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Tutkin poliisin hälytystehtävien laadun ja määrän muutoksia ravintoloiden aukioloaikojen rajoitusten aikana. Vertailen Tartuntatautilain 58a§:n voimaan astumisesta alkanutta aukiolorajoitusten aikaa edellisten viiden vuoden keskiarvoon.

Koska ravintoloiden aukiolon supistamisen voidaan ajatella vaikuttavan alkoholin käytön määrään ja tapaan, valitsin yleisesti päihtymykseen liittyviä tehtävätyyppejä tarkasteluun ja rajasin tutkimukseni ulkopuolelle mm. liikenteestä aiheutuvat tehtävät. Tarkastelussa olevat tehtävätyypit ovat: kotihälytystehtävät, häiriökäyttäytyminen ja ilkivaltatehtävät sekä henkeen ja terveyteen kohdistuvat tehtävät. Neljäntenä tarkasteltavana kategoriana ovat muut henkilön suojaan kohdistuvat tehtävät. Nämä pitävät sisällään erilaisia tarkastustehtäviä sekä itsetuhoisten henkilöiden aiheuttamat tehtävät.

Tiedotusvälineissä on käsitelty pandemian vaikutusta poliisin tehtäviin ja rikosten määrään. Loppuvuodesta 2020 oli tiedossa, että kotihälytystehtävien määrä oli kasvanut koko maassa vuonna 2020 yli neljänneksen. Kasvua on ollut eniten metelin ja häiriöiden aiheuttamissa tehtävissä. Poliisihallinnossa odotettiin tavallista kiireisempää joulua. Odotukset toteutuivat osittain. Tehtävämäärät olivat lisääntyneet mutta perheväkivaltatehtävät sen sijaan vähentyneet. Erityisesti kodeista kantautuva häiritsevä meteli oli aiheuttanut paljon tehtäviä. Valtakunnallisesta tilanteesta poiketen

Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen alueella joulun kokonaistehtävämäärä oli vähentynyt. (Aholainen 2020.)

Poliisin tiedotteissa on kerrottu, että ravintoloiden aukioloajat ovat vaikuttaneet poliisin hälytystehtävien määrään. Lokakuussa 2021 ravintolat saivat osassa maata taas pitää ovensa auki rajoituksesta. Ainakin Pirkanmaalla ja Keski-Suomessa raportoitiin heti lisääntyneistä häiriöistä, joihin poliisi puuttui. Myös häiriöiden ajankohta siirtyi alkuyöstä myöhemmäksi ja työllisti poliisia aamuun saakka. Turussa ja Helsingissä ravintolat eivät saaneet pitää oviaan auki aamuun saakka mutta niidenkin anniskeluaikaa pidennettiin puolille öin. Näissä kaupungeissa tehtävämääriä kuvattiin ”normaalisti viikonlopuksi”. (Pölkki 2021.)

Poliisi arvioi, että koronaviruksen vaikutukset ovat ainakin osittain vaikuttaneet poliisin tilastoihin. Ei kuitenkaan voida osoittaa varmasti mitkä muutokset ovat johtuneet koronaviruksesta ja mitkä jostain muusta tekijästä. Poliisin arvion mukaan kuitenkin kotihälytysten kasvaneeseen määrään on vaikuttanut nimenomaan koronavirustilanne. Koronavirustilanteen aiheuttamaa ihmisten henkistä pahoinvointia pidetään tässä merkittävänä tekijänä. (Kerkelä 2021.)

5.1 Ajallinen rajaus

Tarkempi ajallinen rajaus muodostui ravintoloiden aukiolo- ja anniskeluaikoihin vaikuttavaan lainsäädäntöön tutustuessani. En kokenut kalenterivuotta parhaaksi vaihtoehdoksi, koska pandemia ja rajoituksetkaan eivät noudattaneet sitä. Halusin kuitenkin saada tutkimukseeni kaikki kalenterikuukaudet, jotta vertailu olisi johdonmukaista.

Rajaan tutkimukseni koskemaan ajanjaksoja 1.6.2020-31.5.2021 Rajaus perustuu Tartuntatautilain muutokseen (400/2020), joka astui voimaan kesäkuun 2020 alusta. Katson vertailujakson olevan riittävän pitkä, jotta yksittäiset tapahtumat eivät vaikuta tutkimuksen luotettavuuteen. Lisäksi tälle ajanjaksolle mahtuvat kesän normaalisti vilkas terassikausi sekä syksyn pikkujoulukausi. Ajanjakso sisältää kaikki kalenterikuukaudet, joten aikaisempien vuosien keskiarvoihin vertaaminen on mahdollista. Samalla rajaan ulos kevään 2020 ja poikkeuslailla säädettyjen rajoitusten näkymisen tutkimuksessani. Opinnäytetyössäni pyrin tutkimaan pitkään jatkuneen poikkeuksellisen tilanteen vaikutuksia, enkä poikkeustilan alkamisen välittömiä vaikutuksia poliisin työhön.

5.2 Alueellinen rajaus

Uudenmaan maakunta, jonka alueella Länsi-Uudenmaan poliisilaitos sijaitsee, on ollut pääsääntöisesti tiukimpien rajoitusten kohteena koko pandemian ajan. Tutkimukseni rajautuu Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen alueista koskemaan ainoastaan osaa Espoon kenttäjohtoalueesta. Espoon kenttäjohtoalue pitää sisällään Espoon ja Kauniaisten kaupungit, Kirkkonummen ja Siuntion

kunnan sekä osan Inkoon kunnan alueesta. Asukkaita Espoon kenttäjohtoalueella on yhteensä noin 350 000, joista suurin osa (301 000) asuu Espoossa ja Kauniaisissa. Espoon ja Kauniaisten muodostama alue pitää sisällään useita lähiöitä ja asutuskeskuksia. Näissä toimii kattavasti anniskeluravintoloita, joissa on vakiintunut asiakaskunta. Kirkkonummen, Siuntion ja Inkoon kunnat ovat luonteeltaan maaseutumaisempia. Asukastiehys on huomattavasti pienempi ja niiden alueilla toimii vain muutamia anniskeluravintoloita. Näidenkin toiminta vaihtelee kausittain ja useina vuosina esimerkiksi Siuntiossa ei ole ollut toiminnassa yhtään varsinaista baaria. Tällä taustalla pienempien paikkakuntien vertailu ei olisi järkevää kokonaisuuden kannalta. Yksittäinen tapahtuma tai yksittäisen ravintolan sulkeminen tai avaaminen vaikuttaisi merkittävästi tilastoihin.

5.3 Tutkimuskysymykset

Tutkimuskysymykset muodostuivat julkisuudessa käsiteltyjen aiheiden perusteella ja olen valinnut kolme erilaista kysymystä, joiden kautta pyrin tarkastelemaan poliisin työn painopisteen muutosta. Tutkin poliisitehtävien kokonaismäärässä sekä eri tehtävyyppien määrässä tapahtuneita muutoksia.

A) Onko Tartuntatautilain perusteella määrättyjen anniskeluravintoloiden aukiolorajoitusten aikana havaittu muutoksia poliisin hälytystehtävissä?

B) Onko yleisillä paikoilla tapahtuvien järjestyshäiriöiden määrä muuttunut?

C) Onko muiden kuin järjestyshäiriötehtävien osalta tapahtunut merkittäviä muutoksia määrässä?

6 TARKASTELTAVA ILMIÖ

Tiedolla johtaminen on valtionhallinnossa vallitseva toimintatapa, tai ainakin sitä tavoitellaan. Se nähdään hyvänä keinona lisätä julkishallinnon tehokkuutta. Oleellista siinä on hallinnon keräämän tiedon parempi hyödyntäminen (Jalonen 2015, 40).

Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen tulossopimuksessa vuodelle 2021 on poliisilaitos asettanut itselleen tavoitteeksi ”Kiireellisten hälytyspalveluiden toimintavalmius varmistetaan huolellisella työvuorosuunnittelulla, hyödyntämällä ATI:n (Poliisin analyysi ja tiedustelutoiminta) tuottamaa analyysia ja tilannekuvaa sekä tehostamalla päivittäisjohtamista (yleisjohtaja, kenttäjohtajat).” (Poliisihallitus 2021.)

Euroopan Turvallisuus ja Yhteistyöelin (ETYJ), englanniksi Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE), on julkaissut vuonna 2017 julkaisun OSCE Guidebook for Intelligence Led Policing. Julkaisussa jäsenmaille, joihin myös kuuluu Suomi, annetaan yleisiä ohjeita tietojoh-toisen poliisitoiminnan käyttöön ottamiseksi. Tekniset yksityiskohdat jätetään kuitenkin avoimiksi, jotta jäsenvaltiot voivat sovittaa tietojoh-toisuuden omien organisaatioidensa ja lainsäädäntönsä

puitteissa. (OSCE 2017, 7.) ETYJillä on mandaatti avustaa jäsenmaitaan toimintakyvyn rakentamisessa ja poliisitoiminnan kehittämisessä, tämä sisältää myös suuntaviivojen antamista. Tietojohtoisella poliisitoiminnalla tarkoitetaan menetelmää, jossa kerätään ja analysoidaan aktiivisesti tietoa päätöksentekoa varten sekä toteutetaan poliisille annettuja tehtäviä saadun tiedon pohjalta. (OSCE 2017, 10.).

Jerry Ratcliffe esittelee kirjassaan Intelligence Led Policing tietojohtoisen poliisitoiminnan yhtenä johtamistapana muiden joukossa. Tietojohtoisen poliisitoiminnan alkuperä ei ole täysin varma. Se ei kuitenkaan ole syntynyt tyhjästä vaan on muodostunut perinteisen poliisitoiminnan tuomista opeista (Ratcliffe 2021, 50).

”Tietojohtoinen poliisitoiminta korostaa analyysin sekä tiedustelutiedon merkitystä päätöksentekomallissa, jossa painotetaan toistuvia rikospaikkoja ja uhreja, sarjarikollisia sekä rikollisryhmiä. Se sisältää rikosten ja rikosvahinkojen vähentämisen, rikollisuuden hajottamisen ja rikosten torjunnan. Nämä toteutetaan strategiselta ja taktiselta tasolta johdetulla toiminnalla.” (Ratcliffe 2021, suomennut Pax, 66.)

Muita Ratcliffen kirjassa mainittuja tapoja ovat ”Community policing”, ”Problem oriented policing” ja ”CompStat”. Kaksi ensimmäistä menetelmää voisi suomentaa lähipoliisitoiminnaksi tai yhteisölliseksi poliisitoiminnaksi sekä ongelmalähtöiseksi poliisitoiminnaksi. CompStat on New York City Police Departmentin 1994 käyttöön ottama malli, jossa on neljä peruspilaria. Pilareita ovat *ajankohtainen ja tarkka tiedustelutieto, vaikuttavat taktiikat, nopea reagointi ja periksiantamaton tulosten seuranta ja uudelleen arviointi*. Nämä menetelmät ovat esimerkkejä toiminta- tai ajattelutavoista, jotka ovat johtaneet tietojohtoiseen poliisitoimintaan. (Ratcliffe 2012, 54–59.) Niin kutsuttu perinteinen poliisitoimintamalli on edelleen käytössä suuressa osassa maailmaa. Reagoidaan jo tapahtuneisiin asioihin niillä resursseilla, jota sattuu olemaan. Tähän malliin liittyen on usein käytössä yhteisöllinen poliisitoiminta, jossa poliisin näkyvyyttä pidetään yllä partioimalla sekä pyritään muodostamaan paikallisiin yhteisöihin ja ihmisiin luottamukselliset välit. (OSCE 2017, 14–15.)

Tietojohtoinen poliisitoiminta yrittää horjuttaa edellisessä kappaleessa mainittujen edeltäjiensä tavoin perinteistä ja vallitsevaa reaktioon perustuvaa poliisitoiminnan mallia. Tietojohtoisesta poliisitoiminnasta on tullut johtamisen malli, jossa todisteisiin perustuvalla analysoidulla tiedolla pyritään kohdentamaan poliisin resurssit mm. vakavan rikollisuuden torjuntaan. (Ratcliffe 2012, 64.)

Perinteiset poliisitoiminnan menetelmät ovat olleet vaikeuksissa muuttuvassa toimintaympäristössä. Poliisitoiminnan malli on ollut reagointiin perustuva. Erityisesti ihmisten suuri liikkuvuus maiden välillä ja ääriajattelun ruokkima terrorismi ovat heikentäneet perinteisten menetelmien toimivuutta. Tarvitaan ennakkointia ja potentiaalisten uhkien aktiivista tunnistamista. Tietojohtoinen poliisitoimin-

ta on kehitetty vastaamaan näihin haasteisiin ja se on myös osoittautunut toimivaksi. (OSCE 2017, 10.)

Tietojohtoisen poliisitoiminnan ymmärtämiseksi tulee määritellä jotain termejä. Eri tyyppisistä tiedoista käytetään erilaisia termejä. *Data* on raakatietoa, jolla ei välttämättä ole kontekstia, eikä se ole välttämättä hyödynnettävissä sellaisenaan. *Informaatio* on asiayhteyteen laitettua dataa. *Tiedustelutieto* on dataa ja informaatiota, joka on analysoitu ja arvioitu sekä esitetään sellaisessa muodossa, että sitä voidaan käyttää päätöksenteon tukena. (OSCE 2017, 16.)

Tiedolla johtamisessa on omat haasteensa. Usein organisaatioissa mitataan toiminnan tehokkuutta ja tuloksia henkilöstölle tehdyillä kyselyillä. Tarkoituksena on saada johdon käyttöön tietoa tehdyistä toimenpiteistä, mutta myös siitä mitä on jätetty tekemättä. Yhtenä haasteena on se, että mittaminen ja tulosten analysointi vievät aikaa muulta analyysitoiminnalta. Kyselyiden laadussa voi myös olla puutteita. Jos kysymyksiä ei ole suunniteltu riittävän huolellisesti, voi saatu tieto olla heikosti käytettävissä tai epärelevanttia. Tämä voi johtaa myös siihen, että esimerkiksi henkilöstöbarometrin heikkoja tuloksia perustellaan heikkolaatuisella kyselyllä, vaikka löydetyt ongelmat ovat todellisia. Tätä ilmenee erityisesti henkilöstöbarometreissä. (Virtanen ym. 2015, 54–55.)

Jos tiedolla johtamista tarkastellaan ongelmälähtöisesti, voidaan löytää neljä erilaista tietongelmaa. Näitä ovat: *epävarmuus*, *monimutkaisuus*, *epäselvyys* ja *monitulkintaisuus* (Virtanen ym. 2015, 55–56). Epävarmuutta voidaan lähteä ratkaisemaan tietovirtojen huolellisella analysoinnilla. Kerätty tieto tulee tallentaa huolellisesti ja sen oltava jaettavissa tehokkaasti. Kun kyseessä on data tai informaatio, kehittyneet tietojärjestelmät ovat parhaita työkaluja tähän. (Virtanen ym. 2015, 58.) Tehokkaaksi osoittautunut tapa voimakkaasta kasvavan tietomäärän aiheuttaman monimutkaisuuden vähentämiseen, on asioiden välisten suhteiden visualisointi (Virtanen ym. 2015, 59). Epäselvyys johtuu usein tiedon sirpaloitumisesta. Osa tiedosta on tietojärjestelmissä ja osa vain eri yksiköiden henkilöstön tiedossa. Julkishallinnossa tämän korjaamiseksi on käytetty onnistuneesti moniammatillisia työryhmiä. (Virtanen ym. 2015, 59–60.) Monitulkintaisuus taas ei ole ratkaistavissa oleva ongelma. Se on hyväksyttävä ja sen kohtaamiseksi on kehitettävä sopivia keinoja. (Virtanen ym. 2015, 60–62.)

Tietojohtoisen poliisitoiminnan ottaminen käyttöön on haasteellista. Vaikka tutkimukset ovat toistuvasti osoittaneet sen tehokkuuden, se kohtaa usein vastustusta. Muutosvastarinta on yleistä myös tämän mallin käyttöönotossa. Suoritusten arviointiin ja tilastointiin perustuva toimintakulttuuri on ollut voimakas tietojohtoisuuden käyttöönoton vastus. Jotta tietojohtoinen malli voitaisiin ottaa tehokkaasti käyttöön, vaatii se koko organisaatiossa muutosta. Johtamistapojen ja oikeastaan koko toimintakulttuurin tulee muuttua. Vaaditaan osaavaa ja huolellisesti valittua henkilöstöä, osaavaa johtoa sekä hallintoa, soveltuvia tietojärjestelmiä ja ohjelmistoja. Lisäksi lainsäädännön tulee mahdol-

listaa tietojohdoinen toiminta. Ja näitä kaikkia pystyy hyödyntämään ainoastaan päälliköt, jotka ymmärtävät ja haluavat ottaa metodit käyttöön. Tämän kaiken mahdollistaa kuitenkin vasta poliittinen tahto. (OSCE 2017, 46–47.)

7 AIKAISEMPI TUTKIMUS AIHEESTA

Täysin vastaavaa tutkimusta ei ole tehty aikaisemmin. Poliisiammattikorkeakoulussa on kuitenkin laadittu opinnäytetöitä covid-19 tilanteen vaikutuksista tietyn tyyppisten rikosten määrään ja tietyn tyyppisiin hälytystehtäviin eri poliisilaitosten alueilla. Uusin tutkimus on Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyö Kotihälytystehtävien määrä ja laatu joulupyhinä (Tytti & Romanov, 2021). Samaan aikaan on myös tekeillä opinnäytetyö Lounais-Suomen poliisilaitoksen alueelta, jossa verrataan koronaviruksen vaikutusta rikostilastoihin. Joitain opinnäytetöitä on tehty erilaisten asioiden vaikutuksista poliisin hälytystehtäviin. Hiljattain on esimerkiksi julkaistu työ, jossa vertaillaan täysikuun vaikutuksia hälytystehtävien määrään (Ahonen 2021).

Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyössään Junkkari ja Loukkaanhuhta ovat tutkineet koronaviruksen vaikutuksia Joensuun poliisiaseman operatiivisessa toiminnassa. Yhtenä tutkimuksen kohteena on ollut poliisitehtävien muutokset koronan aikana. Työssä selvisi, että tehtävien laatu oli muuttunut mutta kokonaismäärä pysynyt aikaisemmalla tasolla. Kotihälytystehtävät olivat lisääntyneet ja häiriöt yleisellä paikalla vähentyneet. Järjestyksenvalvonta, ainakin tilastoissa näkyvä, oli loppunut melkein kokonaan. Haastatteluissa oli arvioitu, että ihmisten juhlinta kotiloissa oli hallitsematonta ja tämän takia kotihälytykset lisääntyivät. (Junkkari&Loukkaanhuhta 2021, 20–23) Tässä työssä tutkittiin haastatteluilla poliisien mielikuvia koronan vaikutuksista ja verrattiin niitä tilastoihin. Tutkimuksessa ei erityisesti keskitytty ravintoloiden sulkeutumisen vaikutuksiin.

Katri Lehti on tutkinut Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyössä ”Tietojohdoinen poliisitoiminta tieliikenteenvalvonnan kohdentamisessa Helsingin poliisilaitoksessa ” tilastotiedon käyttämistä resurssien oikeaan kohdentamiseen (Lehti 2020)..

8 RAVINTOLOIDEN AUKIOLOAIKOJEN RAJOITTAMINEN

Valmisteltaessa Tartuntatautilain 58a§:ta Hallituksen esityksessä sanotaan, että ”Suomessa koronavirusepidemian kasvu on siis pysähtynyt rajoitustoimien ja hygieniakäyttäytymisen selvän parantumisen kautta.” (HE 72/2020) Tällä viitataan keväällä 2020 poikkeuslain nojalla toteutettuun ravintoloiden täyssulkuun. Tartuntatautilain 58a§:n tavoitteena oli mahdollistaa ravintoloiden avaaminen samalla hilliten epidemian leviämistä. Samassa esityksessä valmisteltiin myös Tartuntatautilain

58b§:ää, jossa Poliisille määritetään velvollisuus antaa tarvittaessa virka-apua aukiolorajoitusten valvonnassa.

8.1 Ravintoloiden aukiolo ja anniskelu, säädösperusta

Normaalioloissa ravintoloiden aukioloaikoja ei rajoiteta. Ravintoloilla on kuitenkin anniskeluun ja anniskeluaikoihin liittyviä tarkkoja aikarajoituksia, jotka ovat käytännössä ohjanneet niiden aukioloa. Rajoitukset on säädetty Alkoholilaissa (AlkL) 1102/2017. Anniskelu on sallittua pääsääntöisesti klo 9.00-1.30. (AlkL, 43§, 1 mom.). Anniskeluaikaa voidaan tietyin edellytyksin jatkaa klo 04.00 saakka (AlkL 44§, 1 mom.).

8.2 Covid-19 tilanteen aiheuttamat muutokset ravintoloiden aukioloaikoihin

Lainsäädäntö

Tartuntatautilakiin (1227/2016) lisättiin Hallituksen esityksellä 72/2020 väliaikaisella muutoksella (400/2020) pykälät 58a§ ja 58b§. Lain muutokset tulivat voimaan 1.6.2020 ja olivat voimassa 31.10.2020 saakka.

Väliaikaisella muutoksella rajoitettiin ravintoloiden aukioloaika klo 6.00-23.00 aikaan. Lisäksi anniskeluaika rajoitettiin alkamaan klo 9.00 ja päättymään viimeistään klo 22.00. Laissa jätettiin valtioneuvostolle kuitenkin mahdollisuus säätää pidempiä aukioloaikoja alueille, joilla rajoitukset eivät olisi välttämättömiä. (Tartuntatautilaki, 58§, 2 mom.)

Seuraavan kerran laki muuttui, kun voimaan tuli 1.11.2020-28.2.2021 uusi Tartuntatautilain muutos (727/2020). Tässä muutoksessa lisättiin edelleen väliaikainen uusi Tartuntatautilain 58a§. Tämän pykälän kolmannessa momentissa annettiin valtioneuvostolle mahdollisuus asetuksilla rajoittaa ravintoloiden aukioloa klo 23-05 aikana sekä anniskelua klo 22-09 aikana. Lisäksi rajoitusten tuli olla *välttämätöntä yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi eivätkä ravitsemisliikkeen tilojen ja pintojen puhdistamistoimenpiteet, hygieniaohjeet, asiakaspaikkojen järjestely ja muut toimenpiteet ole riittäviä yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi* (Tartuntatautilaki 58,3§).

Valtioneuvoston asetukset

Valtioneuvosto on seuraavilla asetuksilla tarkentanut Tartuntatautilain 58a§:n aukiolorajoituksia.

Valtioneuvoston asetus STM/2020/100, 1.6-31.7.2020. Asetus ei tuonut muutoksia aukioloaikoihin.

Valtioneuvoston asetus STM/2020/120, 22.6.-31.8.2020. Asetuksella kevennettiin koko maassa rajoituksia seuraavasti: 13.7.2020 alkaen aukioloaikojen rajoituksista luovutaan kokonaan. Lievennykset porrastetaan siten, että 22.6.2020 lukien sallittua aukioloaika on klo 04-02, sallittu anniskelu

klo 09-01 ja suurin sallittu asiakasmäärä kaksi kolmasosaa paikoista. Lisäksi kaikille asiakkaille tulee olla istumapaikka.

Valtioneuvoston asetus STM/2020/149, 1.9.-30.9.2020, ei tuonut muutoksia edelliseen päätökseen.

Valtioneuvoston asetus STM/2020/160, joka oli voimassa 1.10.-31.10.2020 mutta aukiolo- ja anniskelurajoitukset vain 8.10.-31.10.2020. 8.10.2020 lukien ravintoloiden aukioloa rajoitetaan klo 04-01 ja anniskelua klo 09-24 aikoihin. Muita muutoksia ei tällä asetuksella annettu.

Valtioneuvoston asetus STM/2020/199, 1.11.-15.12.2020. Asiakaspaiikkojen määrä rajattiin puoleen käytössä olevista ja anniskelu on lopettava klo 22, aukiolo klo 24-23

Valtioneuvoston asetus STM/2020/253, 12.12.2020-28.2.2021. Puolet asiakaspaiikoista saavat olla käytössä ja anniskelun tulee loppua klo 22 ja ravintola saa olla auki klo 05-23.

Valtioneuvoston asetus STM/2021/31, 1.3.-30.6.2021. Puolet asiakaspaiikoista saavat olla käytössä ja anniskelun tulee loppua klo 22 ja ravintola saa olla auki klo 05-23. (Seuraava asetus STM/2021/96 annettiin ennen tämän asetuksen päättymistä.)

Valtioneuvoston asetus STM/2021/96, 21.5.-10.6.2021. Anniskelun tulee loppua klo 18 ja ravintola saa olla auki klo 05-19.

Kooste

Alla olevaan taulukkoon on koottu Länsi-Uudenmaan maakunnassa 1.6.2020-30.5.2021 voimassa olleet ravintoloiden aukioloajat ja anniskeluajat (Taulukko 1).

Taulukko 1 Ravintoloiden aukiolo- ja anniskeluajat

Päivämäärä	Aukioloaika klo	Anniskeluaika klo
1.-21.6.2020	06-23	09-22
22.6.-12.7.2020	04-02	09-01
13.7.-7.10.2020	Ei rajoituksia	09-04
8.-31.10.2020	04-01	09-24
1.11.-11.12.2020	24-23	9-22
12.12.2020-28.2.2021	05-23	9-22
1.3.-22.5.2021	05-23	9-22

21.5-10.6.2021	5-19	9-18
----------------	------	------

9 HÄLYTYSTEHTÄVIEN MÄÄRÄ LÄNSI-UUDENMAAN POLIISILAITOKSEN ESPOON KENTTÄJOHTOALUEELLA

Tutkimukseni kohteeksi rajasin Espoon kenttäjohtoalueesta Espoon ja Kauniaisten kunnat. Taulukoissa näkyvät ainoastaan edellä mainitun alueen tehtävät. Taulukossa 2 on esitetty kokonaistehtävämäärät kalenterikuukausittain. Taulukoissa 4–7 on esitetty eri tehtävätyyppejä tarkemmin. Taulukoissa on oikeassa sarakkeessa kyseisenä kuukautena voimassa ollut ravintoloiden anniskeluaika. Osassa kuukausia aukioloaika on vaihdellut ja sulkeissa oleva aika on ollut lyhyemmän aikaa voimassa.

Lukijalle huomioitavaksi, että 2020-2021 kuukaudet eivät ole kronologisessa järjestyksessä. Kesäkuu-joulukuu ovat vuotta 2020 ja tammikuu-toukokuu ovat vuotta 2021. Vertailun vuoksi ne on kuitenkin esitetty tammikuusta alkaen.

9.1 Kaikki poliisin hälytystehtävät

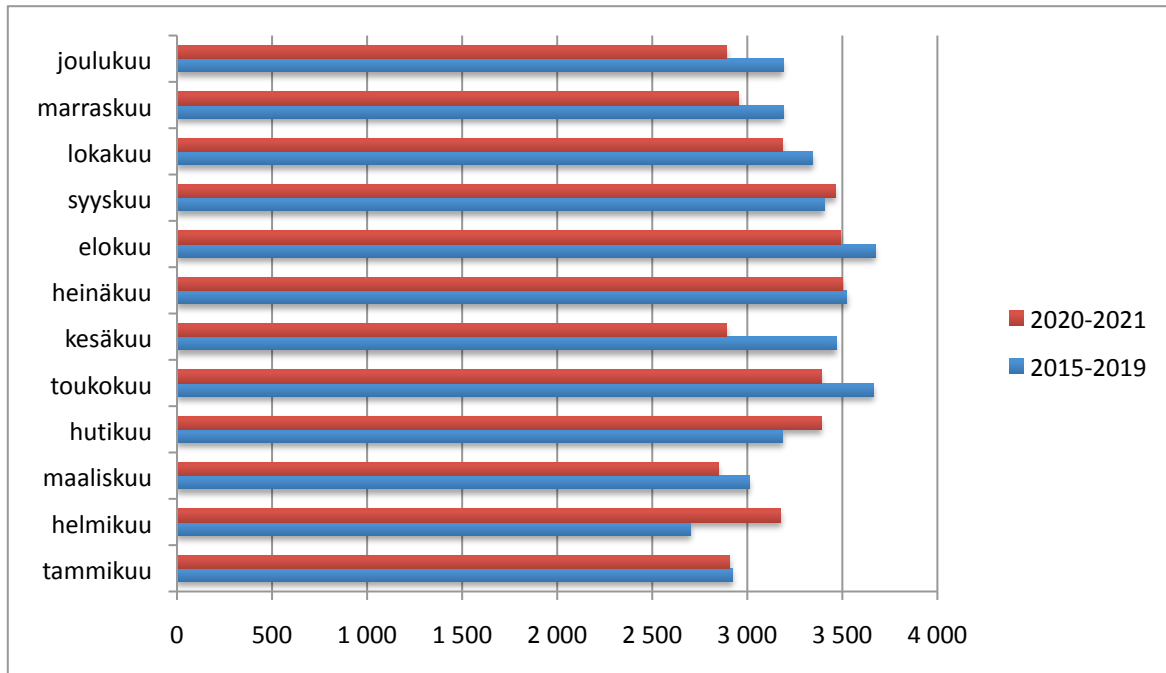
Tilastoista on luettavissa, että Poliisilla on hälytystehtäviä ylipäänsä eniten kesäaikaan. Tähän ei ole aukiolorajoitusten myötä tullut muutosta. Kokonaisuudessaan tehtävämäärät laskivat reilulla tuhannella kappaleella vähennyksen ollessa noin 3%. Kuukausikohtaisia eroja oli kuitenkin huomattavasti. (Taulukko 2.)

Poikkeustilan ja täyden ravintolasulun jälkeen kesäkuussa 2020 ravintolat saivat taas anniskella ensin klo 22 saakka ja loppukuusta jo klo 01 saakka (Taulukko 1). Tästä huolimatta tehtävämäärät olivat noin 16% alhaisemmat kuin aikaisemmin (Tauluko 2). Heinäkuun alkupuolella aukioloajat vapautettiin täysin, jolloin ravintoloiden anniskelu sai jatkua klo 04 saakka (Taulukko 1). Tehtävämäärät palautuivatkin melkein aikaisempien vuosien keskiarvoon, jääden alle prosentin aikaisemmasta. (Taulukko 2). Aukioloajat jatkuivat vapaina melkein lokakuun loppuun saakka. Ainoastaan syyskuussa oli hienoista nousua elo- ja lokakuun jäädessä noin 5% alle keskiarvon (Taulukko 2). Marraskuusta 2020 lähes toukokuun loppuun 2021 ravintolat saivat anniskella klo 9-22 (Taulukko 1). Myös asiakaspaikkojen määrä oli rajoitettu puoleen normaalista. Helmikuussa oli tapahtunut suurin suhteellinen muutos tehtävämäärien noustessa noin 17% aikaisemmasta (Taulukko 2).

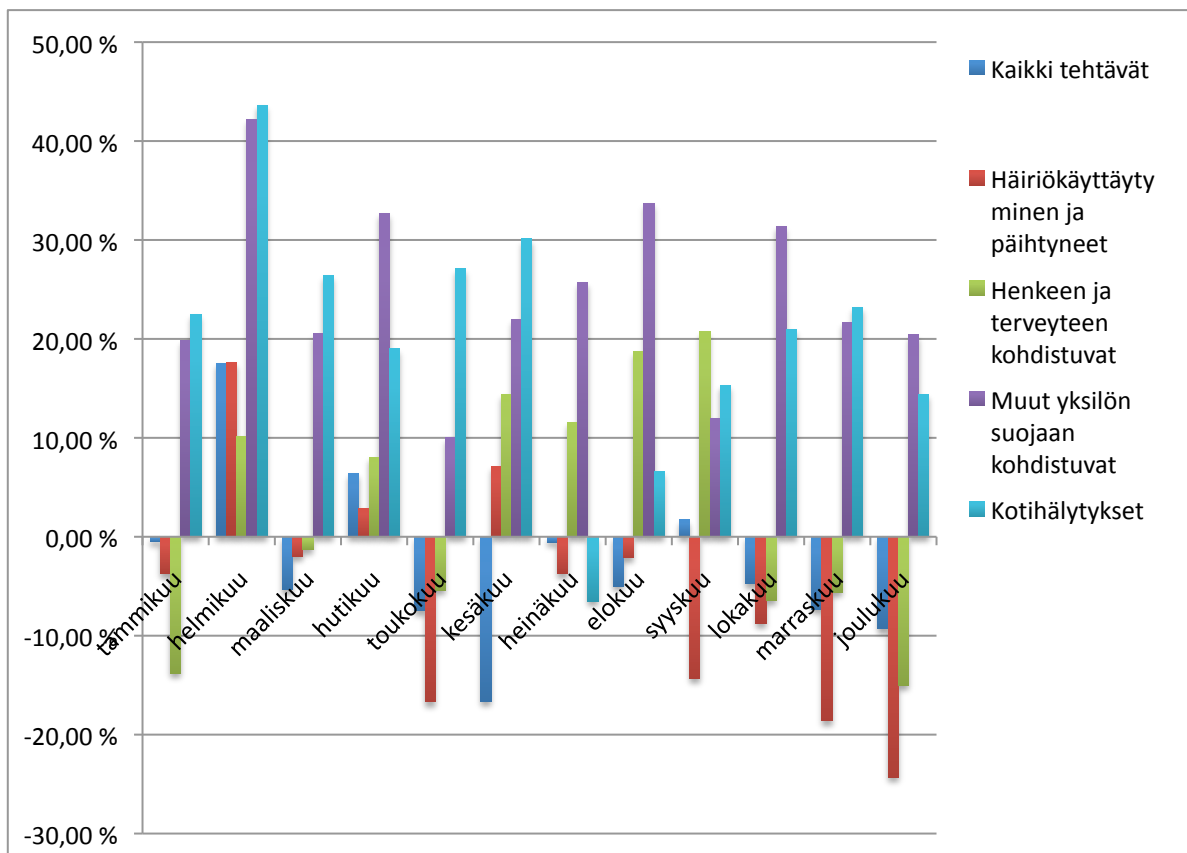
Taulukko 2 Hälytystehtävät 2015-2019 ja 2020-2021 (Polstat)

Kuukausi	2015-2019	2020-2021	Muutos	Anniskeluaika
tammikuu	2 921	2 907	-0,48 %	9-22
helmikuu	2 702	3 176	17,53 %	9-22
maaliskuu	3 012	2 851	-5,34 %	9-22
huhtikuu	3 186	3 389	6,38 %	9-22
toukokuu	3 662	3 389	-7,47 %	9-22 (9-18)
kesäkuu	3 468	2 892	-16,61 %	9-22 (9-01)
heinäkuu	3 523	3 503	-0,57 %	(9-01) 9-04
elokuu	3 674	3 491	-4,99 %	9-04
syyskuu	3 404	3 462	1,70 %	9-04
lokakuu	3 344	3 185	-4,74 %	9-24 (9-04)
marraskuu	3 189	2 955	-7,34 %	9-22
joulukuu	3 188	2 892	-9,30 %	9-22
Yhteensä 12kk aikana	39 274	38 092	-3,01 %	

Kaavio 1 Hälytystehtävät 2015-2019 ja 2020-2021 (Polstat)

Kaavio 2 Tehtävämäärien muutos prosentteina aikaisempaan verrattuna (Polstat)

Taulukko 3 Muutosprosentit tehtävälukittain

Kuukausi	Kaikki tehtävät	Häiriökäyt- täytyminen ja päihtyneet	Henkeen ja terveyteen kohdistuvat	Muut yksilön suojaan kohdistuvat	Kotihäly- tykset	Anniskeluaika
tammikuu	-0,48 %	-3,70 %	-13,80 %	19,80 %	22,50 %	9-22
helmikuu	17,53 %	17,60 %	10,10 %	42,20 %	43,60 %	9-22
maaliskuu	-5,34 %	-2,00 %	-1,30 %	20,50 %	26,40 %	9-22
hutikuu	6,38 %	2,90 %	8,00 %	32,70 %	19,00 %	9-22
toukokuu	-7,47 %	-16,70 %	-5,40 %	10,00 %	27,10 %	9-22 (9-18)
kesäkuu	-16,61 %	7,10 %	14,40 %	22,00 %	30,10 %	9-22 (9-01)
heinäkuu	-0,57 %	-3,70 %	11,60 %	25,70 %	-6,50 %	(9-01) 9-04
elokuu	-4,99 %	-2,10 %	18,70 %	33,70 %	6,60 %	9-04
syyskuu	1,70 %	-14,30 %	20,70 %	12,00 %	15,30 %	9-04
lokakuu	-4,74 %	-8,80 %	-6,40 %	31,40 %	21,00 %	9-24 (9-04)
marraskuu	-7,34 %	-18,60 %	-5,60 %	21,70 %	23,20 %	9-22
joulukuu	-9,30 %	-24,30 %	-15,00 %	20,40 %	14,40 %	9-22

9.2 Kotihälytystehtävät

Kotihälytystehtäviin kuuluu perheväkivaltatehtävät, henkilö häiriöksi –tehtävät sekä metelin aiheuttama häiriö.

Kotihälytystehtävien määrässä on ollut huomattavaa suhteellista kasvua, eikä se noudata kokonaistehtävämäärien muutoksen suuntaa. Tehtävämäärä on noussut yli viidenneksellä. Tarkastelujaksona ainoa kuukausi, jolloin kotihälytystehtävien määrä oli aikaisempaa keskiarvoa pienempi, oli heinäkuu 2020. Suurin suhteellinen kasvu oli tapahtunut helmikuussa 2021, jolloin kotihälytystehtävien määrä oli noussut yli 43% aikaisempaan keskiarvoon verrattuna. (Taulukko 4.)

Tehtävien määrän kasvu tai vähenemisellä ei tuntunut olevan korrelaatiota ravintoloiden aukioloaikojen kanssa (Taulukko 4).

Taulukko 4 Kotihälytystehtävät

Kuukausi	2015-2019	2020-2021	Muutos %	Anniskeluaika
tammikuu	289	373	22,5 %	9-22
helmikuu	248	439	43,6 %	9-22
maaliskuu	258	351	26,4 %	9-22
huhtikuu	255	315	19,0 %	9-22
toukokuu	249	342	27,1 %	9-22 (9-18)
kesäkuu	186	266	30,1 %	9-22 (9-01)
heinäkuu	255	239	-6,5 %	(9-01) 9-04
elokuu	241	258	6,6 %	9-04
syyskuu	235	277	15,3 %	9-04
lokakuu	264	334	21,0 %	9-24 (9-04)
marraskuu	270	352	23,2 %	9-22
joulukuu	318	371	14,4 %	9-22
Yhteensä 12 kk	3067	3 917	21,7 %	

9.3 Häiriökäyttäytyminen ja ilkivalta yleisillä paikoilla sekä päihtyneet

Häiriökäyttäytyminen ja ilkivalta sekä päihtynyt henkilö tehtävät.

Häiriökäyttäytyminen ja ilkivalta sekä juopunut henkilö –tehtävien muutokset seuraavat pääasiassa kokonaistehtävämäärien kehityksen suuntaa. On kuitenkin huomattavissa, että tehtävuokissa ei ole tapahtunut samassa määrin vähenemistä useina kuukausina kuin kokonaistehtävissä. Lisäksi syyskuussa häiriöt ja juopumukset vähenivät huomattavasti kokonaistehtävämäärän taas lisääntyessä. Kesäkuussa tilanne oli puolestaan päinvastainen syyskuuhun verrattuna. (Taulukko 5.)

Taulukko 5 Häiriökäyttäytyminen ja ilkivalta sekä päihtyneet (Polstat)

Häiriötehtävät ja juopuneet henkilöt				
Kuukausi	2015-2019	2020-2021	Muutos	Anniskeluaika
tammikuu	324	312	-3,7 %	9-22
helmikuu	311	378	17,6 %	9-22
maaliskuu	369	362	-2,0 %	9-22
hutikuu	462	476	2,9 %	9-22
toukokuu	588	504	-16,7 %	9-22 (9-18)
kesäkuu	590	635	7,1 %	9-22 (9-01)
heinäkuu	618	596	-3,7 %	(9-01) 9-04
elokuu	628	615	-2,1 %	9-04
syyskuu	518	453	-14,3 %	9-04
lokakuu	435	400	-8,8 %	9-24 (9-04)
marraskuu	386	325	-18,6 %	9-22
joulukuu	409	329	-24,3 %	9-22

9.4 Henkeen ja terveyteen kohdistuvat tehtävät Espoon ja Kauniaisten kuntien alueella

Henkeen ja terveyteen kohdistuvissa rikoksissa on huomioitu henkirikokset, ryöstöt, pahoinpitelyt, seksuaalirikokset sekä muut henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset.

Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden tehtävien määrän muutokset seuraavat vaihtelevasti muiden tehtävien muutosta. Ravintoloiden auetessa kesäkuussa 2020 kokonaismäärä pysytteli aikaisempaa matalammalla mutta henkeen ja terveyteen kohdistuneet poliisitehtävät olivat lisääntyneet. Tehtävämäärien lisäys jatkui syyskuuhun saakka ja vasta lokakuussa 2020 määrät kääntyivät samaan suuntaan kokonaistehtävämäärien kanssa. (Taulukko 5)

Taulukko 6 Hengen ja terveyden suojaan kohdistuvat tehtävät (Polstat)

Hengen ja terveyden suojaan kohdistuvat tehtävät				
Kuukausi	2015-2019	2020-2021	Muutos	Anniskeluaika
tammikuu	99	87	-13,8%	9-22
helmikuu	96	107	10,1%	9-22
maaliskuu	108	107	-1,3%	9-22
huhtikuu	118	128	8,0%	9-22
toukokuu	156	148	-5,4%	9-22 (9-18)
kesäkuu	146	170	14,4%	9-22 (9-01)
heinäkuu	158	179	11,6%	(9-01) 9-04
elokuu	157	193	18,7%	9-04
syyskuu	143	180	20,7%	9-04
lokakuu	139	131	-6,4%	9-24 (9-04)
marraskuu	128	121	-5,6%	9-22
joulukuu	121	105	-15,0%	9-22
Yhteensä	1569	1656	5,3%	

9.5 Muut henkilön suojaan kohdistuvat tehtävät Espoon ja Kauniaisten kuntien alueella

Muut henkilön suojaan kohdistuvat tehtävät. Tähän kategoriaan kuuluu tehtävät, joissa henkilö on jostain muusta syystä, kuin päihtymyksen takia avun tarpeessa. Tässä kategoriassa on myös itse-tuhoiset henkilöt.

Muut henkilön suojaan kohdistuvat tehtävät kategoriassa on havaittavissa merkittävin muutos. Kaikkina tarkastelun alla olevina kuukausina tehtävämäärät ovat nousseet aikaisempaan verrattuna. Tarkastelussa ei ollut havaittavissa korrelaatiota kokonaistehtävämäärän muutoksen suuruuteen nähden. (Taulukko 7.)

Taulukko 7 Muut henkilön suojaan kohdistuvat tehtävät (Polstat)

Muut henkilön suojaan kohdistuvat tehtävät				
Kuukausi	2015-2019	2020-2021	Muutos	Anniskeluaika
tammikuu	96	120	19,8 %	9-22
helmikuu	91	158	42,2 %	9-22
maaliskuu	102	128	20,5 %	9-22
hutikuu	102	151	32,7 %	9-22
toukokuu	119	132	10,0 %	9-22 (9-18)
kesäkuu	118	151	22,0 %	9-22 (9-01)
heinäkuu	122	164	25,7 %	(9-01) 9-04
elokuu	119	180	33,7 %	9-04
syyskuu	126	143	12,0 %	9-04
lokakuu	117	170	31,4 %	9-24 (9-04)
marraskuu	113	144	21,7 %	9-22
joulukuu	111	139	20,4 %	9-22

10 JOHTOPÄÄTÖKSET

Luku on jaettu kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa käsitellään aiemmin esitettyjä tutkimuskysymyksiä. Toisessa osassa pohditaan tulosten syitä ja mahdollisia jatkotutkimuksen aiheita. Tiivistetysti voidaan sanoa, että muutosta on tapahtunut mutta syy jää tutkimuksessa epäselväksi.

Tutkimuskysymykset

A) Onko Tartuntatautilain perusteella määrättyjen anniskeluravintoloiden aukiolorajoitusten aikana havaittu muutoksia poliisin hälytystehtävissä?

Hälytystehtävät ovat vähentyneet ravintoloiden aukiolorajoitusten aikana. Vähentyminen ei kuitenkaan ole ollut erityisen merkittävää. Koska pitkän aikavälin trendinä on ollut tehtävämäärien kasvaminen, voidaan ajatella, että tehtävämäärät olisivat voineet olla normaalioloissa selkeästi suurempia. Suoraa korrelaatiota ravintoloiden aikaisemman sulkemisajan ja tehtävämäärien välillä ei ole havaittavissa. Kuukausittaiset vaihtelut ovat suuria eivätkä ne näytä seuraavan aukiolorajoitusten vaihteluita. Kun kesällä 2020 avattiin ravintoloita poikkeuslain aikaisen täyssulun jälkeen, eivät

tehtävämäärät lähteneet välittömästi kasvuun. Kesäkuussa oli yli kuudenneksen vähemmän poliisi-tehtäviä, kuin aikaisemmin. Heinäkuussa ja elokuussa päästiin jo lähes aikaisemmalle tasolle.

Helmikuussa 2021 oli hälytystehtävien määrä noussut yli 17% aikaisemmasta. Tehtävämäärä helmikuussa oli noin 550 kappaletta enemmän kuin aikaisemmin. Suurin nousu oli kotihälytyksissä, joita oli noin 200 kappaletta enemmän. Tutkimuksessa erikseen käsitellyissä tehtäväluokissa oli määrä lisääntynyt yhteensä noin 300 kappaleella. Nämä tehtäväluokat selittävät suurelta osin kasvun. Edellisessä kuussa määrät olivat pysyneet lähes entisellään ja seuraavassa kuussa laskeneet noin 5%. Ravintoloiden aukioloajat eivät muuttuneet näiden kuukausien välillä anniskelun ollessa sallittua klo 9-22. Ravintoloiden anniskeluajat eivät tutkimuksen valossa vaikuttaneet helmikuun tehtävämäärän kasvuun vaan syy on etsittävä muualta.

Vaikuttaisi siltä, että anniskelupaikkoihin kohdistuneet rajoitukset eivät vähentäneet alkoholin käyttöä mutta muuttuivat tilanteita ja paikkoja. Alkoholijuomien kokonaiskulutus on laskenut vuonna 2020. THL:n tilaston mukaan kokonaiskulutus laski 5,2% vuoteen 2019 verrattuna. Merkittävin väheneminen oli tapahtunut matkustajatuonnissa. Sen sijaan alkoholin tilastoitu kulutus pysyi lähes samana edelliseen vuoteen verrattuna. Laskua oli ainoastaan alkoholin tuonnissa. (THL 2021)

B) Onko yleisillä paikoilla tapahtuvien järjestyshäiriöiden määrä muuttunut?

Tarkastelujaksolla, kolmea kuukautta lukuun ottamatta, järjestyshäiriöt ja juopuneiden henkilöiden aiheuttamat tehtävät olivat vähentyneet. Niinä kuukausina, jolloin häiriöt eivät olleet vähentyneet, ravintoloiden anniskelu päättyi pääasiassa klo 22. Tämä oli tarkastelujakson yleisin anniskelun päätymisaika. Joinain kuukausina, jolloin ravintolat lopettivat anniskelunsa jo klo 22, tehtävämäärät olivat vähentyneet huomattavasti. Niinä kesäkuukausina, joina ravintolat saivat olla normaalisti auki, häiriötehtävät olivat vähentyneet aikaisempaan verrattuna. Tässäkään tehtäväkategoriassa ei voitu havaita korrelaatiota anniskeluaikojen muutoksiin.

C) Onko muiden kuin järjestyshäiriötehtävien osalta tapahtunut merkittäviä muutoksia määrissä?

Muut hengen ja terveyden suojaan kohdistuvat tehtävät sekä kotihälytystehtävät olivat lisääntyneet koko tarkastelujaksolla. Ei kuitenkaan ole havaittavissa, että tehtävämäärien muutokset seuraisivat ravintoloiden aikaisempaa sulkemista. Tutkimuksessani ei pystytty selvittämään minkä takia nämä tehtävät olivat lisääntyneet. Nämä kaksi kategoriata poikkeaa tyyliltään toisistaan. On mahdollista, että syyt ovat kuitenkin samat. Päihteiden käyttö ja koronan aikana lisääntynyt ahdistus ja henkinen pahoinvointi.

Pohdintaa

Koska niin moni poliisitehtävä liittyy päihteiden vaikutuksen alaisena oleviin ihmisiin, tulisi jatkotutkimuksessa ottaa huomioon sekä alkoholin kulutuksen muutokset, että muiden huumaavien aineiden käytössä tapahtuneet muutokset. Olisi mielenkiintoista selvittää onko kotioloihin siirtynyt vapaa-ajan vietto lisännyt ihmisten rohkeutta käyttää laittomia päihteitä ja onko tämä vaikuttanut nautitun alkoholin määrään. Kun tiedetään, että moni kotirauhan piirissä tapahtuva rikos jää piiloon, on mahdollista, että järjestyshäiriöihin johtaneet teot ovat edelleen tapahtuneet kotona mutta niitä ei ole ollut kukaan ratkaisemassa tai ilmoittamassa niistä poliisille. On mahdollista, että ravintoloiden ollessa yöllä suljettuja, ihmiset jotka olisivat niissä viettäneet aikaa, ovatkin nyt kotona ja häiriintyvät muiden metelistä. Vai onko niin, että suppeamman ja toisilleen mahdollisesti tutumman juhlijajoukon illanvietto sujuu rauhallisemmin, kuin yleisessä ravintolassa? Muuttujia kotihälytystehtävienkin osalta on useita.

Julkisuudessa ja poliisin tiedotteissa on puhuttu yleisestä koronan aiheuttamasta pahoinvoinnista. Voisiko tämä vaikuttaa itsetuhoiseen käyttäytymiseen enemmän, kuin anniskeluaikojen muutokset. Ihmisten kokeman pahoinvoinnin ja siitä johtuvan käyttäytymisen tutkiminen ei liene Poliisiammattikorkeakulun ydinaluetta. Tutkimuksessa käsitelty tehtävämäärien suhde ravintoloiden aukioloaikaan ei osoittautunut erityisen monimutkaiseksi. Koska korrelaatiota tai syy-yhteyttä ei ollut havaittavissa, voisi luotettavien mittareiden ja syiden löytäminen onnistua moniammatilliselta tutkimusryhmältä. Tällaisen tutkimuksen tuloksista voisi kuitenkin olla merkittävää hyötyä poliisitoiminnan resurssien suunnittelussa.

Vaikuttaisi siltä, että tehtävämäärä on hiukan jopa laskenut mutta tehtävien laatu on muuttunut. Jotta poliisipartioiden tarvittavaa määrää voitaisiin arvioida, tulisi asiaa tutkia laajemmin ja syvällisemmin. Tehtävämäärä ei itsessään kerro, minkä verran niiden hoitamiseen tarvitaan poliisin resursseja. Tarvitaan ainakin laajempaa selvitystä tehtävien laadusta ja tutkimusta poliisipartioiden sidonnaisuusajoista tehtävillä.

Tulosten perusteella ei voida vetää johtopäätöstä, että jos ravintolat suljetaan aikaisemmin, tarvitaan vähemmän (tai enemmän) poliiseja. Anniskelu- ja aukioloajat on kuitenkin syytä ottaa huomioon kokonaisarviossa, koska ne vaikuttavat poliisitehtävien ajoittumiseen.

Tässä tutkimuksessa ei selviä, jättävätkö ihmiset menemättä ravintolaan aikaisemman sulkemisaian vai yleiseen tilanteeseen liittyvän varovaisuuden takia. Voitaisiko sama vaikutus saada ai-

kaiseksi valistuksella ja tiedottamisella? Tämän selvittämiseen tarvittaisiin laajempaa ja monialaisempaa tutkimusta.

Tietojohdoisen poliisitoimintamallin yhtenä tavoitteena on mahdollistaa rajattujen resurssien käyttäminen oikeissa paikoissa. Laajennettaessa tutkimusta, voidaan löytää erilaisia muuttujia, joiden avulla partiota pystyttäisiin kohdentamaan oikeille alueille ja oikeaan aikaan. Tutkimukseni ei pystynyt osoittamaan, että ravintoloiden sulkemisen väliaikainen aikaistaminen olisi sellainen muuttuja, jota voitaisiin käyttää.

11 LUOTETTAVUUSARVIOINTI

Poliisin hälytystehtävien määrässä on vuosittaista vaihtelua. Olen tässä tutkimuksessa vertaillut vuosien 2020 ja 2021 aikana olevaa 12 kuukauden jaksoa edellisten viiden vuoden keskiarvoon. Olen tutkimuksessani pyrkinyt huomioimaan kalenterikuukausien eroja toisiinsa. Vertailujakson voidaan katsoa olevan riittävän pitkä luotettavien johtopäätösten saamiseksi. On kuitenkin otettava huomioon, että poliisin hälytystehtävien määrä on ollut jatkuvassa kasvussa ja vuoden 2019 jälkimmäinen puolisko on ollut vilkkain viimeisen kuuden vuoden aikana (Polstat). Tämä voi vaikuttaa vertailuaineiston luotettavuuteen, koska aikaisempien vuosien pienemmät tehtävämäärät ovat saattaneet laskea keskiarvoa. Ei voida siis välttämättä ajatella, että vuosina 2020 ja 2021 tehtävämäärät olisivat olleet normaalitilanteessa aikaisempien vuosien keskiarvon kaltaisia.

Epävarmuutta tiedon luotettavuudessa tuo se, ettei sitä ole tarkasteltu yleistä tasoa syvemmillä. Saman tehtäväkoodin sisällä voi olla keskenään hyvin erilaisia tilanteita. Tehtävien maantieteellinen sijainti ja sijoittuminen vuorokauden sisällä on jätetty tutkimuksesta pois. Näiden asioiden selvittäminen vähentäisi epävarmuutta.

Opinnäytetyössäni käytetyt tilastot on haettu Polstatin kautta ja ne tulevat suoraan Erica-hätäkeskustietojärjestelmästä. Tilastojen luotettavuuteen vaikuttaa se, miten tehtävät kirjataan järjestelmään. Hätäkeskuspäivystäjä muodostaa tehtäväluokan tietojärjestelmään tallennetun ohjeen mukaan. Tosiasiallisesti sama tilanne voi johtaa eri tehtäväluokkiin. Jos esimerkiksi hätäkeskukseen soittava kansalainen ei halua mennä lähemmäksi tarkastamaan, ilmoitus maassa makaavasta ihmisestä voi johtaa yhtä hyvin päihtynyt henkilö -tehtävään tai muuhun henkilön suojaan kohdistuvaan tehtävään. Poliisin toimintamalleihin kuuluu ravintoloiden edustalla yöaikaan tapahtuva näkyvä valvonta. Jos partio huomaa järjestyshäiriön, se saattaa puuttua siihen ilman, että asiasta kirjataan ollenkaan häiriö yleisellä paikalla tehtävää. Kotihälytystehtävien määrään vaikuttaa myös ihmisten eri tasoiset ilmoituskynnykset. Toisia häiritsee meteli enemmän kuin toisia ja osa soittaa herkemmin naapurissa kuuluvasta riitelystä, kuin joku muu.

Tutkimuksessani olen valinnut vain tiettyjä tehtävätyyppejä erityisen tarkastelun kohteeksi. Olen valinnut nämä tehtävätyypit subjektiivisesti oman työkokemukseni pohjalta. Mielestäni tehtävät ovat sen tyyppisiä, että niiden syntymiseen vaikuttaa merkittävästi alkoholi ja ihmisten päihtymys ylipäänsä. Tämä tarkoittaa sitä, että tutkimuksen ulkopuolelle on mahdollisesti jäänyt merkittäviä tehtäväluokkia, joita en ole osannut ottaa huomioon.

Jotta voitaisiin luotettavasti arvioida aukiolorajoitusten vaikutusta tehtävämääriin, tulisi tehdä laajempi tutkimus, jossa otettaisiin myös muut yhteiskunnan rajoitukset huomioon. Covid-19 epidemian aikana on ollut monia muutoksia, jotka ovat voineet vaikuttaa poliisin tehtävämääriin. Näistä esimerkkeinä voidaan nostaa ainakin Rikosseuraamuslaitoksen päätökset olla ottamatta lyhytkestoihin vankeusrangaistuksiin tuomittuja sisään vankiloihin sekä lastensuojelun ja mielenterveyspalvelujen toimintarajoitukset covid-19 suojaustoimien takia. Ihmisten yleinen asenne on voinut muuttua. Matkustamisen väheneminen on tilastojenkin valossa vaikuttanut ulkomailta (lähinnä Virosta) tuodun alkoholin määrään. Näiden kaikkien muutosten vaikutus jää tässä tutkimuksessa epäselväksi.

12 ITSEARVIINTI

Opinnäytetyön aihetta miettiessäni löysin enemmänkin niitä asioita, joita en halunnut tutkia. En halunnut haastatella, en hakea tutkimuslupia, en tehdä toiminnallista työtä, en parityötä enkä kyselytutkimusta. Ensisijaisena tavoitteenani oli suorittaa tutkinto. Vaikka tavoitteeni ei ollut erityisen kunnianhimoinen, halusin myös kehittää itseäni. Minulla ei ollut kokemusta tieteellisestä kirjoittamisesta ennen tätä. En myöskään tiennyt Polstatista muuta, kuin sen olemassaolon.

Työ lähti yskähdellen käyntiin ja eteni nykien. Sopivan ajan löytäminen omasta kalenterista tuntui haastavalta. Aloittaminen oli vaikeinta. Aikaa tuntui aluksi olevan vaikka kuinka paljon. Syksyn tullessa takaraivossa alkoi kolkuttaa huono omatunto ja hupenevat viikot. Viimeistelin opinnäytetyön kolmen viikon aikana työvuorojen ja lomamatkojen häiritessä prosessia.

Haasteiksi opinnäytetyöprosessissa koin kaksi asiaa. Ensimmäinen oli yhteisön ja vertaistuen puute. Koska olin aloittanut Poliisiammattikorkeakoulun AMK-muunto-opinnot edellisen kurssin mukana, olivat kurssikaverini jo saaneet omat opintonsa valmiiksi. En ollut tutustunut uuteen kurssiin ollenkaan. Tämän takia en saanut peilattua omaa edistymistäni tai edistymättömyyttäni muihin. Syyllinen eristäytymiseen toki löytyy peilistä. Vertaistukea olisi varmasti ollut tarjolla omassa ohjausryhmässä, jos olisin sitä aktiivisesti hakenut.

Toiseksi haasteeksi osoittautui Polstat. Kävin kyllä läpi sekä järjestelmästä itsestään löytyvän koulutuksen, että PolAmk:n koulutuksen mutta sain silti lyödä monta pitkää yövuoroa päätäni valtion

tietokoneen lcd-näyttöön. Lopulta tästä löytyi kuitenkin suurin onnistumisen elämys. Koen, että tämän työn seurauksena sain pienen pienen selkävoiton järjestelmästä.

Melko loppuvaiheessa opinnäytetyötäni tulin siihen johtopäätökseen, että ajallinen rajaukseni ei toimi. Koin sen olevan liian suppea. Kun aloin miettiä johtopäätöksiä, mieleeni tuli ainoastaan lisäkysymyksiä ja selvittämättömiä asioita. Päätin kerätä Polstat tilastot kokonaan uudestaan ja unoh-
taa työni tieteellisen pohjan laajentamisen.

Tämä prosessi opetti minulle eniten itsestäni kirjoittajana ja tutkijana. Koen, että seuraavassa kirjoitusprojektissani osaan tehdä asiat tehokkaammin, paremmin ja tuotteliaammin.

LÄHTEET

Aholainen, Saara 2020: Poliisin kotihälytysten määrä oli suurempi kuin tavanomaisena jouluna – erityisesti metelistä ja häiritsevistä käyttäytymisestä johtuvien hälytysten määrä kasvoi. Helsingin Sanomat, verkkolehti. 28.12.2020. Luettavissa: <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000007708054.html>

Ahonen, Riku 2021: Täydenkuun vaikutus poliisin hälytystehtävien määrään. Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyö.

HE 72/2020, Hallituksen esitys eduskunnalle tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta.

HE 32/2021 vp, Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain 58 a ja 58 b §:n muuttamisesta

Hakala, Kristiina 2020: Valmiuslain käyttöönotto korona-aikana. Eduskunta. Luettavissa: https://www.eduskunta.fi/FI/naineduskuntatoimii/kirjasto/aineistot/kotimainen_oikeus/LATI/Sivut/valmiuslain-kayttoonottaminen-koronavirustilanteessa.aspx

Jalonen, Harri 2015: Tiedolla johtamisen näyttämö ja kulissit - Tiedolla Johtaminen Hallinnossa. Toimittanut: Virtanen, Petri&Stenvall, Jari&Rannisto,Pasi-Heikki, Tampere. Tampereen Yliopisto Oy – Juvenes Print

Junkkari, Joonas & Loukkaanhuhta, Mikko 2021: Koronan vaikutukset Joensuun poliisiaseman operatiivisessa toiminnassa: tarkastelua COVID-19 pandemian vaikutuksista Pohjois-Karjalan kenttäjohtoalueella. Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyö.

Kerkel, Lasse 2021: Koronatilanne vaikuttanut laajasti rikostilanteeseen: kotihälytykset lisääntyneet mutta ulkomaalaisten tekemät rikokset vähentyneet. Helsingin Sanomat, verkkolehti 27.7.2021. Luettavissa: <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000008152404.html>

Lehti, Katri 2020: Tietojohtoinen poliisitoiminta tieliikenteenvalvonnan kohdentamisessa Helsingin poliisilaitoksessa, Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyö

OSCE 2017: OSCE Guidebook Intelligence-Led Policing

Poliisihallitus 2021: Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen tulossopimus

Polstat

Pölkki, Minna 2021: Ravintola-rajoitusten keveneminen on näkynyt viikon-loppuna häiriö-käyttäytymisen ja pahoin-pitelyiden määrässä. Helsingin Sanomat, verkkolehti 3.10.2021. Luettavissa: <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000008306289.html>

Ratcliffe, Jerry H. 2012: Intelligence-Led Policing. E-kirja. Routledge

Siltamäki, Tuija 2020: Jos ilmastonmuutos jatkaa kiihtymistään, vakavat taudit ja epidemiat voivat yleistyä – viitteitä näkyy jo Suomessakin. Yle Uutiset. Luettavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-11274818>

Sisäministeriö 2020: Liikkumisrajoitukset voimaan Uudellamaalla 28. Maaliskuuta 2020, Sisäministeriö, Valtioneuvoston viestintäosasto, Tiedote192/2020, Luettavissa: <https://valtioneuvosto.fi/-/10616/liikkumisrajoitukset-uudellemaalle-voimaan-28-maaliskuuta-2020-klo-00-00>

THL 2021: Alkoholijuomien kulutus 2020 : Alkoholien kokonaiskulutus väheni 5,2 prosenttia. Tilastoraportti 7/2021, 7.4.2021.

Tölli, Tytti & Romanov, Artjom 2021: Kotihälytystehtävien määrä ja laatu joulupyhinä. Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyö

Vilka, Hanna 2007: Tutki ja mittaa: Määrällisen tutkimuksen perusteet. E-kirja. Tammi

Valli Raine 2018, Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1, Jyväskylä: Ps-Kustannus

Valtioneuvoston asetus STM/2020/100, 29.5.2020

Valtioneuvoston asetus STM/2020/120, 18.6.2020

Valtioneuvoston asetus STM/2020/149, 27.8.2020

Valtioneuvoston asetus STM/2020/160, 30.9.2020

Valtioneuvoston asetus STM/2020/199, 29.10.2020

Valtioneuvoston asetus STM/2021/31, 26.2.2021

Valtioneuvoston asetus STM/2021/96, 20.5.2021

Virtanen, Petri&Stenvall, Jari&Rannisto, Pasi-Heikki 2015: Tiedolla johtaminen hallinnossa, Teoriaa ja käytäntöjä. Tampere. Tampereen Yliopisto Oy – Juvenes Print